

15/7

De resande statsmännen

Utrikesminister Dulles har, som vår New York-korrespondent rapporterat, blivit kritiserad för att han reser för mycket. Henry Wriston, en vetenskapsman med erfarenhet från utrikesdepartementet, har till viss grad uppträtt till Dulles försvar i senaste numret av Foreign Affairs. Wriston slår fast att Dulles knappast rest mera än andra amerikanska utrikesministrar efter krigets slut. Dulles har varit borta från sin ämbetsstol i Washington 36 % av tjänstetiden; motsvarande siffror är 25 för Acheson, 47 för Marshall, 62 för Byrnes och 67 för Stettinius. Över huvud reser statsmännen och framför allt utrikesministrarna mycket mer än förr i världen, påpekar Wriston. Orsakerna är delvis uppenbara. Den internationella spänningen utlöser ständiga konferenser mellan motståndare och allierade. USA, som före andra världskriget stod utanför Nationernas förbund och alla allianser, är nu engagerat i Förenta nationerna och dessutom i en rad över världen spridda allianssystem. Men dessutom har det blivit sed att ministrarna mer än tidigare tar del även i möten av sekundär betydelse och att de för att skapa goodwill och få känedom om läget besöker regeringarna i skilda länder. Dulles och Eden lär ha träffats inte mindre än 17 gånger under de två första åren av Dulles utrikesministertid. Indien har under loppet av mindre än två år besökts av statschefer eller utrikesministrar från 19 stater. Den ständiga resetraffiken är ett av efterkrigstidens mest markanta fenomen.

Detta resande går emellertid för långt, anser Wriston. Visiterarna blir i regel så korta att de inte ger mycket i fråga om kunskap och förbindelser, konferenserna är ofta resultatlösa; i många fall borde ministrarna kunna ersättas av ambassadörer. Att den amerikanske utrikesministern så ofta och länge

är borta från sin befattning leder till att han inte helt kan sköta några av sina viktigaste uppgifter. Han skall vara presidentens främste utrikespolitiska rådgivare, han skall ha tid att i lugn söka skaffa sig en överblick över hela den internationella situationen och tänka ut planer för framtiden, han skall stå i nära förbindelse med kongressen och dess utrikesutskott — allt detta blir i viss utsträckning försummat. Härtill kommer att utrikesministern inte sällan är borta då konflikter och kriser påkallar hans närvaro. Under vissa tider då Nassers hot mot Israel varit särskilt oroande och då spänningen på Cypern varit utpräglad har, erinrar Wriston, inte bara den amerikanske utrikesministern utan också de engelska och franska utrikesministrarna varit på resor i andra delar av Asien. Det är bra att utrikesministrarna ibland träffas till någorlunda grundliga överläggningar, men det är orimligt att en stormakts utrikesminister blir ett slags flygande ambassadör.